

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Specialrådgivning > **Gulrust i økokorn**

Gulrust i økokorn

I de senere år er der fundet nye smitteracer af gulrust, som har ændret kornsorternes resistens overfor gulrust i både konventionel og økologisk dyrkning. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er god grund til at følge udviklingen nøje, inden det endelig valg træffes både af vinterhvede- og vintertriticale-sort til den kommende sæson.

En ny aggressiv race var årsagen til store udbyttetab i økologisk dyrket vintertriticale tilbage i 2009. I foråret 2012 blev der observeret angreb af gulrust i resistente sorter. Især som økolog er det derfor vigtigt at have fokus på sorternes modtagelighed over for gulrust ved sortsalget i vintersæd.

Resistens

Resistens mod gulrust betyder, at en sort ikke er modtagelig over for en række gulrustracer, som den under kontrollerede forhold er blevet smittet med. I praksis er det dog observeret, at en sort godt kan være modtagelig over for en gulrustrace i de tidlige vækststadier og så senere opnå en slags voksenresistens.

I dag bliver triticale og hvede testet for modtagelighed over for fem forskellige smitteracer af gulrust. Resultater i vår- og vintertriticale fra forsøg i væksthushuset vinteren 2011/12 viser, at vårtriticale har en effektiv resistens over for de fleste smitteracer, bl.a. den aggressive race, der udgør den største risiko ved dyrkning af triticale. I vintertriticale er de fleste sorter også resistente over for den aggressive triticale race. I tabel 1 er vist de mest hyppige økologisk dyrkede vintertriticale-sorters resistens over for de fem mest almindelige smitteracer af gulrust i Danmark.

Tabel 1. Vintertriticale. Resistens (R) og modtagelighed (M) over for fem almindeligt forekommende smitteracer af gulrust i Danmark

	Triticale- Sort	Kranich-race	Ambition-race	Brigadier-race	Fruement-race	Aggressiv triticale race
Gringo	M	M	R	R	R	R
Ragtac	M	M	R	R	R	R
Tulus	R	R	R	R	R	R
SW Valentino	M	M	M	M	M	M

Tilsvarende er de mest dyrkede økologiske sorter af vårhvede og deres resistens mod gulrust vist i tabel 2.

Angrebsgraden af gulrust i de gængse vinterhvedesorter betragtes samlet som moderat, om end sorten JB Asano i nogen grad bliver angrebet af de nye typer af gulrust. Færrest tilfælde af angreb er i registreringsnettet fundet i Mariboss.

Tabel 2. Vårhvede. Resistens (R) og modtagelighed (M) over for fem almindelig forekommende smitteracer af gulrust

	Vårhvede-sort	Kranich-race	Ambition-race	Brigadier-race	Fruement-race	Aggressiv triticale
Katoda	R	M	M	R	R	R
Sonett	R	R	M	M	R	R
Amaretto	M	M	R	M	R	R

Muligheder som økologisk landmand

I foråret 2012 blev der rapporteret om udbredte fund af gulrust i vintertriticale-sorter. Bl.a. i sorten Tulus, som ellers havde været resistent i 2010 og 2011, samt i vinterens forsøg i væksthushuset. **Tulus var dermed tilsyneladende ikke længere resistent overfor gulrust.** Undersøgelser viste, at der var tale om smitteracen Kranich, som havde angrebet sorten. I løbet af vækstsæsonen udviklede smitten af gulrust sig ikke, så det formodes, at Tulus har en form for voksenplanterresistens (resistens under- og efter strækningsfasen) over for denne type gulrust. Der er i skrivende stund observeret gulrust i akset i vintertriticale-sorterne Ragtac og Grinko.

På nuværende tidspunkt ser det derfor ud til, at Tulus er det mest oplagte valg af vintertriticale-sort til efteråret, men der er al mulig grund til at følge udviklingen nøje, inden det endelig valg træffes både af vinterhvede- og vintertriticale-sort til den kommende sæson.

I vinterhvede har de økologisk dyrkede sorter, som sagt resistens mod den mest aggressive race af gulrust. Det bør dog nøje følges, hvor modtagelige de nuværende sorter af vinterhvede er over for de nye racer af gulrust. Så snart der er resultater for årets høst, vil oplysningerne være at finde på internettet under www.sortinfo.dk. Desuden kan registreringerne fra hele landet løbende følges på www.landbrugsinfo.dk/planteavl/planteværn/varsling/registreringsnet.

Det er angreb af gulrust som dette i en vintertriticale mark i 2009, vi helst skal undgå i fremtiden. (Klik på billedet for stor udgave)
Foto: Lars Egelund Olsen, Videncentret for Landbrug, Økologi.

Artiklen har været bragt i et medie under LandbrugsMedierne